

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Gminy w Solcu Zdroju

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Urząd Gminy Solec-Zdrój ul. 1 Maja 10 28-131 Solec-Zdrój, NIP: 6550005454, REGON: 000550670 Telefon: 41 377 60 41, Faks: 41 377 60 22, e-mail: ug@solec-zdroj.pl
Wójtem Gminy jest Pan Adam Pałys.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Michał Siwierski – koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych, starszy inspektor wojewódzki oraz Anna Korcipa – insp. wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (kierująca zespołem kontrolerów).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 1017/2016, 1016/2016 z dnia 5 grudnia 2016 r.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę w siedzibie jednostki przeprowadzono w dniu 9 grudnia 2016 roku. Czynności kontrole zakończono w dniu 13 grudnia 2016r., po przekazaniu przez jednostkę kontrolowaną uzupełniającej dokumentacji w przedmiocie kontroli. Dokonano wpisu do *Książki kontroli Urzędu Gminy* pod pozycją nr 4/2016.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390) tj.:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

1) Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gmina Solec-Zdrój przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2012 roku na mocy Uchwały Nr XVI/82/2012 Rady Gminy Solec-Zdrój z dnia 28 maja 2012 roku [zał. nr 1]. Ramy czasowe Programu zostały określone na lata 2012-2016, a jego nazwa jest zgodna z wymogami określonymi w art 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

We wstępie do Programu wskazano na potrzebę podejmowania interdyscyplinarnych działań wobec zjawiska przemocy w rodzinie. W dalszej części dokumentu przytoczono definicję zjawiska przemocy w rodzinie, przyczyny jej powstawania, rodzaje i formy przemocy oraz skutki jakie ze sobą przynosi jej stosowanie i doświadczanie.

Dokument zawiera również wyniki badań statystycznych w Polsce oraz dane z tereny Gminy Solec-Zdrój na temat liczby interwencji domowych w rodzinach dotkniętych przemocą z uwzględnieniem liczby ofiar, sprawców, w tym sprawców będących pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji. Przytoczone dane zebrano i przedstawiono za lata 2008-2010, z uwzględnieniem płci osób, których dotyczą. W podsumowaniu tej części Programu zwrócono uwagę na w dalszym ciągu istniejącą tendencję nie ujawniania przemocy domowej oraz potrzebę zwiększenia i doskonalenia zakresu pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy przy jednoczesnym spełnianiu założeń interdyscyplinarności działań służb powołanych do jej identyfikowania i przeciwdziałania. W programie zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia działań w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i medycznej przy jednoczesnym podejmowaniu działań polegających na prowadzeniu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych adresowanych do sprawców przemocy.

Za cel główny programu przyjęto: *zmniejszenie rozmiaru przemocy oraz skutków stosowania przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Solec-Zdrój*. Realizacji długofalowego celu mają służyć następujące cele szczegółowe:

- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Solec-Zdrój na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy;
- Bieżące sporządzanie diagnozy dotyczącej przemocy w rodzinie;
- Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc;
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji z terenu Gminy Solec-Zdrój zaangażowanych w zapobieganie i zwalczanie przemocy;
- Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednoczenie procedur postępowania;
- Sporządzenie bazy zawierającej informacje na temat instytucji nastawionych na pomoc osobom doświadczającym przemocy;

Program zawiera braki merytoryczne uniemożliwiające jego skuteczne monitorowanie. Przede wszystkim nie wskazuje konkretnych instytucji odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań, nie zawiera też harmonogramu porządkującego sposób i częstotliwość wdrażanych przedsięwzięć. Ponadto, Program nie wskazuje źródeł finansowania ani też narzędzi monitoringu i częstotliwości jego prowadzenia.

W Programie założono coroczne opracowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy. Przyjęto, że diagnoza ta sporządzana będzie w oparciu o dane pochodzące z Komisariatu Policji w Solcu-Zdroju, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Punktu

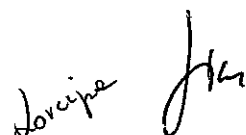
Kowija
JK

Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych działającego w Urzędzie Gminy w Solcu-Zdroju.

W ramach realizacji założeń programowych w 2015 i 2016 roku na terenie Gminy dystrybuowano materiały informacyjne dot. zjawiska przemocy w rodzinie. Ponadto, opracowano analizę występowania zjawiska przemocy w rodzinie ze wskazaniem czynników utrudniających i umożliwiających skuteczne świadczenie pomocy na rzecz środowisk dotkniętych przemocą domową [zał. nr 2]. Wśród czynników utrudniających skuteczne niesienie pomocy wskazano nadużywanie alkoholu przez członków rodzin dotkniętych przemocą. Nadużywanie alkoholu wskazano jako czynnik zagrażający i zwiększający prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy domowej z uwagi na jego destrukcyjne oddziaływanie na kontrolę zachowań sprawców przemocy. Jako czynniki ułatwiające niesienie pomocy wskazano działalność zespołu interdyscyplinarnego, rozbudowaną infrastrukturę udzielającą pomocy osobom dotkniętym przemocą (lokalny Punkt Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem, Punkt dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych w Solcu Zdroju, Zespół Interwencji Kryzysowej w Busku Zdroju oraz PCPR w Busku Zdroju realizujące m.in. program konkretyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, Poradnię Zdrowia Psychicznego w Świnarach). Jako czynniki ułatwiające skuteczną pomoc wskazaną również systematyczną profesjonalizację kadry pierwszego kontaktu udzielającą pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz współpracę z gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie kierowania osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe. W celu zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą Zespół Interdyscyplinarny opracował bazę instytucji i podmiotów udzielających pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc. Baza ta jest dostępna w miejscach użyteczności publicznej, m. in. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu Zdroju [zał. nr 3]. Aktualne informacje dot. problematyki przemocy w rodzinie oraz lokalnego systemu przeciwdziałania temu zjawisku znajdują się na tablicy ogłoszeń w Ośrodku Pomocy Społecznej, jak również są dystrybuowane na terenie Gminy w formie ulotek i broszur.

W okresie objętym oceną na terenie Gminy realizowało działania ukierunkowane na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie poprzez organizację pogadanek w szkołach z udziałem rodziców, uczniów, prowadzonych przez pedagoga szkolnego, dzielnicowego, przedstawicieli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju. W działania profilaktyczne włączyło się również Gminne Centrum Kultury, które było realizatorem rodzinnego pikniku profilaktycznego. W trakcie w/w przedsięwzięć dystrybuowano ulotki dot. problematyki przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w 2015 roku uczestniczyli w systemowym szkoleniu realizowanym przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach wdrażania Gminnego Programu członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych uczestniczyli w realizowanych przez PCPR w Busku Zdroju szkoleniach ukierunkowanych na wzmacnianie kompetencji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2016 w/w szkolenie prowadziła Pani Renata Durda reprezentująca Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” [zał. nr 4].

Ponadto, w okresie objętym kontrolą Gmina Solec-Zdrój włączyła się w lokalną kampanię „Żółta kartka za przemoc” realizowaną przez powiat buski, skierowaną do osób stosujących przemoc domową [zał. nr 5].

2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Gmina Solec-Zdrój dysponuje Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, który funkcjonuje w poniedziałki w godz. 7.30-10.00 (dyżur terapeuty uzależnień) oraz Punktem Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem, utworzonym w ramach Projektu realizowanego w okresie od 1.01.2016r. do 31.12.2016r. przez Caritas Diecezji Kieleckiej na zlecenie Ministra Sprawiedliwości w ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W celu utworzenia ośrodka Gmina Solec-Zdrój w dniu 4.01.2016r. zawarła z dyrektorem Caritas Diecezji Kieleckiej umowę użyczenia lokalu znajdującego się w zasobach budynku Urzędu Gminy w Solcu Zdroju. Punkt funkcjonuje we wtorki w godz. 10.00-15.00. W Punkcie OPOPP wsparcia udzielają interwent kryzysowy, psycholog oraz prawnik. Pomoc dyżurujących specjalistów obejmuje wsparcie prawne, w tym alternatywne rozwiązywanie konfliktów poprzez zastosowanie mediacji, pomoc psychologiczną oraz pomoc materialną. Z pomocy Punktu mogą korzystać osoby pokrzywdzone w wyniku: przemocy w rodzinie, bójki, pobicia, gwałtu, grózb karalnych, uszkodzenia ciała/mienia, oszustwa, kradzieży, wypadków komunikacyjnych, in. przestępstw.

Jak wynika z przedłożonych na potrzeby kontroli sprawozdań, w okresie poddanym ocenie ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych skorzystało 19 osób nadużywających alkoholu, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

W 2016 roku do dnia kontroli z pomocy dyżurujących w Punkcie Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem specjalistów skorzystało 12 osób doświadczających przemocy w rodzinie [zał. nr 6]. Informacja na temat działalności w/w Punktu jest upowszechniana na terenie Gminy poprzez dystrybucję ulotek informacyjnych.

Gmina w okresie sprawozdawczym udzielała wsparcia w postaci poradnictwa psychologicznego, prawnego, medycznego, socjalnego. Ogółem z w/w form wsparcia w 2015 roku skorzystało 26 osób doznających przemocy.

W roku 2015 i 2016 realizowano działania edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie świadomości rodzicielskiej rodziców wobec dzieci, co zostało opisane w ad 1 protokołu. Należy jednak podkreślić, iż zrealizowane działania skierowane były do ogółu rodziców, nie zaś do zidentyfikowanej - na podstawie diagnozy - grupy rodzin potencjalnie zagrożonych przemocą, ze względu na inne, towarzyszące tym rodzinom problemy społeczne. Należy zatem uznać, że zadanie o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 przedmiotowej ustawy, polegające na prowadzeniu działań edukacyjnych w stosunku do rodzin zagrożonych przemocą, ukierunkowanych na wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w tych rodzinach w okresie objętym oceną było realizowane częściowo.

3) Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Do dnia kontroli Gmina Solec-Zdrój nie dysponowała wydzieloną infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. W okresie objętym oceną nie zachodziła konieczność kierowania do tego typu instytucji mieszkańców Gminy.

Ustalono również, że w okresie poddanym kontroli nie prowadzono na terenie Gminy interwencji w trybie art. 12a skutkujących odebraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową.

4) Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

Organizację pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Solcu Zdroju reguluje Uchwała Nr XVI/218/2010 Rady Gminy Solec-Zdrój z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Solec-Zdrój [zał. nr 7]. Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa. Załącznik do uchwały w dużej mierze odzwierciedla zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i nie zawiera regulacji sprzecznych z przedmiotową ustawą.

Gmina Solec Zdrój zawarła porozumienia, o których mowa w art. 9a ust. 8 przedmiotowej ustawy, w formie pisemnej z: Komisariatem Policji w Solcu Zdroju, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Solcu Zdroju, Zespołem Szkół w Solcu Zdroju, Zespołem Publicznych Placówek Oświatowych w Zborowie. Z informacji przekazanych przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Panią Justynę Gawior wynika, że brak pisemnych porozumień zawartych między Wójtem Gminy a Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika z faktu ustnego wskazania osób z w/w podmiotów do pracy w zespole. Możliwość ta została uregulowana przez Radę Gminy w rozdz. III pkt 1 Uchwały Nr XVI/218/2010.

W okresie objętym kontrolą skład Zespołu Interdyscyplinarnego regulowały dwa zarządzenia: Zarządzenie nr 42/14 Wójta Gminy Solec-Zdrój z dnia 18 września 2014 roku w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Solec-Zdrój [zał. nr 8]. W skład Zespołu włączono wówczas: pracownika GOPS w Solcu Zdroju, funkcjonariusza Policji, członka organizacji pozarządowej, pracownika ochrony zdrowia, członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratora zawodowego i dwóch przedstawicieli oświaty. Po wydaniu w/w zarządzenia w dniu 15 października 2014 roku odbyło się posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego, w trakcie którego członkowie dokonali wyboru Przewodniczącego Zespołu – Pani Justyny Gawior (przedstawiciel ośrodka pomocy społecznej) oraz zastępcy Przewodniczącego – Pani Justyny Pałys (przedstawiciel oświaty) [zał. nr 9]. Reprezentacja Zespołu została zmodyfikowana w roku 2016 na podstawie Zarządzenia nr 41/2016 Wójta Gminy Solec-Zdrój z dnia 16 sierpnia 2016 r [zał. nr 10]. Na mocy w/w aktu dokonano zmiany przedstawiciela organizacji pozarządowej i funkcjonariusza Policji. Obowiązujące w okresie kontroli składy Zespołu Interdyscyplinarnego były, co do zasady zgodne z wymogiem określonym w art. 9a ust. 3-4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w 2015 roku uczestniczył w sześciu posiedzeniach (w dn. 12.01.2015r., 23.03.2015r., 15.06.2015r., 15.09.2015r., 9.12.2015r). W trakcie posiedzeń dokonywano podsumowania działań realizowanych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, omawiano i konsultowano przesłanki umożliwiające zakończenie procedury Niebieskie Karty, modyfikowano plany pomocy [zał. nr 11]. W 2015 roku raz udało się osiągnąć frekwencję na poziomie 100%, w dwóch spotkaniach frekwencja wyniosła 87,5 %, w dwóch 75%. Najniższa frekwencja w trakcie jednego z posiedzeń wyniosła 62,5%. W powyższym okresie w dwóch z sześciu posiedzeń nie wzięli udziału Pan Piotr Bonar (funkcjonariusz policji) oraz Pani Małgorzata Kryczka (ochrona zdrowia), s. Anna Kita (organizacja pozarządowa) nie uczestniczyła w trzech posiedzeniach, a reprezentująca zespół kuratorskiej służby sądowej Pani Anna Kumor nie wzięła udział w jednym posiedzeniu.

W 2016 roku do dnia kontroli zorganizowano 6 posiedzeń Zespołu (w dn. 10.02.2016r., 6.04.2016r., 8.06.2016r., 17.08.2016r., 12.10.2016r., 7.12.2016r) [zał. nr 12]. W dwóch

posiedzeniach udało się osiągnąć 100% frekwencji, w pozostałych czterech posiedzeniach frekwencja wynosiła 87,5% i była wynikiem jednostkowych nieobecności członków Zespołu.

Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych podpisali wymagane na podstawie art. 9c ust. 3 ustawy oświadczenia o zachowaniu poufności danych osobowych. Wszystkie posiedzenia w okresie poddanym ocenie zorganizowane były z zachowaniem trybu wynikającego z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W roku 2015 pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 26 osób z 26 rodzin. Na rzecz w/w osób utworzono trzy grupy robocze, które uczestniczyły w 24 posiedzeniach. Członkowie grup roboczych objęli wsparciem 26 osób, w tym 21 kobiet, 4 mężczyzn i jedno dziecko. Procedurę NK zainicjowano w roku sprawozdawczym w 12 rodzinach, pozostałe 14 stanowiły rodziny, w których procedurę zapoczątkowano przed rokiem 2015. Wypełniono 7 formularzy Niebieska Karta „D” oraz 8 formularzy Niebieska Karta „C”. Z uwagi na przesłankę wynikającą z §18 pkt 1 ppkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów Niebieska Karta procedurę zakończono w 15 przypadkach. W jednym przypadku procedurę zakończono z uwagi na brak zasadności jej prowadzenia. W 2016 roku funkcjonowały trzy grupy robocze, które uczestniczyły w 33 spotkaniach w ramach realizowanych procedur Niebieskie Karty. Grupy objęły pomocą 23 osoby, w tym 17 kobiet i 6 mężczyzn. Do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 27 formularzy NK A, wszystkie zostały wypełnione przez Policję. Na posiedzenia grup roboczych zaproszono 22 osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że doznają przemocy oraz 22 osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie. Wypełniono 17 formularzy NK C oraz 15 formularzy Niebieskiej Karty D. Do dnia kontroli procedurą objętych było 30 rodzin, z czego 20 stanowiły rodziny, w stosunku do których procedura NK została zainicjowana w roku 2016. Z uwagi na przesłankę wskazaną w §18.1.1 Rozporządzenia zakończono 14 procedur NK. Analiza protokołów posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2015 wykazała jednakże, że większość zakończonych procedur została zakończona z uwagi na częściowo spełnioną przesłankę, o której mowa w §18.1.1 tj. na podstawie powzięcia informacji o ustaniu przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z zapisami Rozporządzenia wynikającymi z tegoż paragrafu [zał. nr 13].

Analiza dokumentacji zgromadzonej przez GOPS wykazała, że Zespół Interdyscyplinarny w badanym okresie realizował przypisane ustawą kompetencje wynikające z art. 9b ust. 2 pkt 1, 3-5. W okresie poddanym ocenie na terenie Gminy nie zdiagnozowano środowisk zagrożonych przemocą, w których zjawisko przemocy dotychczas nie wystąpiło, a które ze względu na inne towarzyszące im problemy wymagają wsparcia w szczególności realizowanego w formie oddziaływań ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców względem dzieci, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy. Z uwagi na powyższe należy uznać, że zadanie Zespołu, o którym mowa w art.9b ust. 2 pkt 2 ustawy było realizowane częściowo.

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolujący wybrał 7 procedur o następujących sygnaturach:

- 1) NK syg. K-I-1309/15 z 23.08.2015r. wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju;
- 2) NK z 26.06.2015 (brak pieczęci podmiotu wszczynającego) wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju;

Wojciech Jura

- 3) NK syg. K-I-665/14 z 19.05.2014 r. (prowadzona w okresie objętym oceną) wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju i kontynuowana w oparciu o NK A syg. K-I-1565/14;
- 4) NK syg. VII-1687/16 z 12.10.2016 r., wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju;
- 5) NK syg. VII/191/16 z 08.02.2016 r. wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju;
- 6) NK syg. K-I-146/16 z 29.01.2016 r. wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju;
- 7) NK syg. K-I-1252/15 z 06.08.2015 r. wszczęta przez Komisariat Policji w Solcu Zdroju i kontynuowana w oparciu o NK syg. K-I-1669/15 z dnia 24.10.2015 r. ;

W oparciu o przebieg w/w procedur Zespół Kontrolujący ustalił co następuje:

- W przeanalizowanych przypadkach wszystkie formularze *NK A* zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu, o którym mowa w §7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularza Niebieska Karta;
- Do prowadzenia spraw w indywidualnych przypadkach, związanych z występowaniem przemocy w rodzinie powoływano grupy robocze. Zespół w trakcie posiedzeń ustalił skład III grup roboczych obowiązujących w okresie objętym kontrolą, z możliwością ich modyfikacji. Za monitorowanie sytuacji w rodzinach objętych przemocą odpowiedzialni byli pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Policji. Podkreślić należy, że członkowie grup roboczych, m. in. przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych udzielał pomocy osobom doznającym przemocą w rodzinie również w porze nocnej;
- W przeanalizowanych przypadkach Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie trzech dni od daty otrzymania *NK A* podejmował decyzję w przedmiocie zwołania posiedzenia grupy roboczej, co stanowi realizację obowiązku wynikającego z §8.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta;
- Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:
  - informowaniu osób doznających przemocy nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej, pomocy psychologicznej, otrzymania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 przedmiotowej ustawy, uzyskania wsparcia w lokalnym Punkcie Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem, Poradni Zdrowia Psychicznego, Zespole Interwencji Kryzysowej działającym przy PCPR w Busku Zdroju. Ponadto, osoby doświadczające przemocy w rodzinie były informowane o przysługujących im uprawnieniach, w tym możliwości kierowania zawiadomień do prokuratury w trybie art. 207 §1 k.k., wniosków do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sprawie przebadania członka rodziny na okoliczność nadużywania alkoholu;
  - składaniu wizyt monitorujących sytuację rodzin objętych procedurą – za monitoring odpowiadali pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Policji. Wyznaczeni członkowie grup roboczych realizowali w/w wizyty indywidualnie lub w dwuosobowych zespołach. Warto dodać, że każdorazowo w trakcie prowadzonych wizyt monitorujących członkowie grup roboczych wręcali osobom objętym procedurą ulotki, broszury informacyjno-

edukacyjne oraz motywowali te osoby do skorzystania ze wsparcia lokalnych instytucji i podmiotów;

- kierowaniu wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie objęcia przymusowym leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu nie rokujących poprawy w ambulatoryjnej terapii leczenia uzależnienia, realizowanej dobrowolnie. W okresie objętym oceną członkowie Zespołu skierowali 11 tego typu wniosków do GKRPA;
- motywowaniu osób stosujących przemoc w rodzinie do wzięcia udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych realizowanych w roku 2015 i 2016 przez powiat buski. W okresie poddanym ocenie do wzięcia udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym motywowano 17 osób stosujących przemoc;

Nieprawidłowości:

- Spotkania grup roboczych z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie oraz osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie organizowano w tym samym terminie, w następujących po sobie godzinach, co stanowi naruszenie standardu wynikającego z §17.2 przedmiotowego Rozporządzenia (procedura wszczęta przez KP Solec-Zdrój w dniu 26.06.2015r., procedura syg. K-I-1309/15 z 23.08.2015r., procedura syg. VII/191/16 z 08.02.2016 r., procedura syg. K-I-146/16 z 29.01.2016 r. oraz procedura syg. K-I-1252/15 z 06.08.2015 r.). Taka organizacja posiedzeń jest niedopuszczalna, gdyż naraża osoby dotknięte przemocą w rodzinie na dodatkowe niebezpieczeństwo ze strony sprawcy, nie sprzyja budowaniu zaufania osób pokrzywdzonych do członków grupy roboczej, może sprzyjać eskalacji zachowań przemocowych;
- Procedury: syg. K-I-1309/15, syg. VII/191/16, syg. K-I-146/16, syg. K-I-1252/15 oraz *NK A* z dnia 26.06.2015 r. wszczęte przez KP Solec-Zdrój zostały zakończone bez wymaganego §18. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta protokołu zakończenia procedury NK. Procedury były kończone w oparciu o *wniosek grupy roboczej w sprawie zakończenia procedury Niebieskie Karty*. Wnioski te były rozpatrywane przez Zespół Interdyscyplinarny podczas jego posiedzeń, jednakże podjętej decyzji w przedmiocie zakończenia procedury nie towarzyszyło sporządzenie protokołu, o którym mowa w § 18.2 Rozporządzenia [zał. nr 14];
- Sprawa wszczęta przez KP Solec-Zdrój w dniu 26.06.2015 r. w opinii zespołu kontrolerów została zakończona przedwcześnie i w sposób nieuzasadniony. *NK A* zawiera niekompletne dane, gdyż brak w niej informacji na temat pozostałych członków rodziny, w tym małoletnich osób. Informacja na temat pozostałych osób w rodzinie, w tym małoletniej córki pojawiła się dopiero w notatce pracownika socjalnego sporządzonej w dniu 15.09.2015r. W dokumentacji brak jest danych świadczących o poinformowaniu osoby doznającej „ostrej” przemocy fizycznej o możliwości uzyskania przeprowadzenia badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie. W podejmowanych działaniach pomocowych w okresie prowadzenia procedury całkowicie pominięto potrzeby małoletniej córki małżeństwa, również doznającej krzywd z uwagi na zdarzenia mające miejsce w jej rodzinie. Ponadto, za błędnie przyjętą należy uznać przesłankę, na podstawie której Zespół Interdyscyplinarny zdecydował o zakończeniu powyższej procedury – jako powód zamknięcia NK wskazano brak zasadności jej dalszego prowadzenia z uwagi na potraktowanie przez grupę roboczą zdarzeń w rodzinie jako konfliktu, podczas gdy przesłanki zawarte w *NK A* jednoznacznie wskazują na zjawisko przemocy (w *NK A* wskazano niemal wszystkie formy przemocy

dompe
Dh

8
Dh

fizycznej, w tym uszkodzenia ciała). Braku podstaw do potraktowania zdarzeń w rodzinie w charakterze konfliktu należy upatrywać w kontekście obecności w rodzinie nieletniej córki, która jako świadek przemocy w rodzinie, również jej doświadcza, przez co na równi z bezpośrednio pokrzywdzoną wymaga wsparcia ze strony grupy roboczej/zespołu;

Podobnie przedwcześnie i bezpodstawnie zakończono sprawę sygn. K-I-146/16, tzn.: podstawą do zakończenia procedury w w/w sprawie stały się wnioski z prowadzonych m. in. przez pracownika socjalnego wizyt monitorujących wyprowadzone na podstawie informacji pozyskanych od sprawcy przemocy uzależnionego od alkoholu w przedmiocie podjęcia przez w.w. dobrowolnej terapii leczenia uzależnienia. Informacje te stoją w sprzeczności ze stanem faktycznym, gdyż osoba stosująca przemoc ostatecznie nie podjęła terapii. Mając na uwadze brak realizacji zobowiązań przez sprawcę przemocy oraz jego ograniczoną – z uwagi na uzależnienie od alkoholu – kontrolę zachowania istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia kolejnych aktów przemocy w rodzinie.

- Sprawa sygn. K-I-665/14 w opinii zespołu kontrolerów również została zakończona przedwcześnie i na podstawie częściowo spełnionej przesłanki, o której mowa w §18.1.1 Rozporządzenia tj. po ustaniu przemocy w rodzinie. Co prawda sprawca przemocy został skazany na rok więzienia z powodu znęcania się nad małoletnim synem, jednakże z uwagi na konsekwencje psycho – społeczne stosowania przemocy wobec matki i dwójki małoletnich dzieci w wieku 10 i 15 lat, zasadnym jest kontynuowanie przez Zespół działań pomocowych na rzecz rodziny, w szczególności we współpracy z placówkami oświatowymi, do których uczęszczają dzieci;
- Sprawa sygn. K-I-1252/15 w opinii zespołu kontrolerów również została zakończona przedwcześnie tym bardziej, iż podobne jak opisane w NK zachowania przemocowe sprawcy wobec członków rodziny mają swoją historię sięgającą kilku lat wstecz. Sprawcy przemocy działającemu pod wpływem alkoholu, nigdy nie leczonemu odwykowo założono po 3 miesiącach na skutek ponownej interwencji policji kolejną niebieską kartę. Powyższe działania zaskutkowało złożeniem przez przedstawiciela Grupy Roboczej wniosku o skierowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie leczenia odwykowego sprawcy. Zobligowany postanowieniem sądu sprawca przemocy leczenie to podjął, w tym czasie poddano go również nadzorowi kuratora sądowego. Podczas prowadzenia terapii i leczenia odwykowego sprawcy członkowie Grupy Roboczej przeprowadzili kilkukrotne wizyty w miejscu jego zamieszkania pozyskując informację od rodziny o pozytywnych skutkach podjęcia leczenia. Jednak w sprzeczności z tymi informacjami stoją relacje terapeuty, z którym przeprowadzono przynajmniej dwukrotny wywiad na temat zachowania się sprawcy podczas podjętego leczenia odwykowego. Z informacji terapeuty wynika, iż sprawca przemocy przychodził na terapię będąc w dalszym ciągu pod wpływem alkoholu, przejawiając butne i roszczeniowe zachowania nie świadczące o poprawie sytuacji. Ostatecznie decyzję o zakończeniu procedury podjęto na podstawie oświadczeń członków rodziny informującej, iż wydarzenia jakie dotychczas miały miejsce posiadały podłoże konfliktowe spowodowane nadużywaniem alkoholu pomimo, iż zachowania jakie zaobserwowano i odnotowano podczas zakładania Niebieskich Kart „A” procedury nosiły znamiona przemocy.
- W przeanalizowanych sprawach brak jest notatek urzędowych sporządzanych przez odpowiedzialnych za wizytowanie rodzin funkcjonariuszy Policji, powołanych w skład grup roboczych. Brak przekazywania Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego informacji na temat wizytowanych przez funkcjonariuszy Policji rodzin, stanowi nierealizowanie przez w/w służbę obowiązku wynikającego z art. 9d ust. 3 przedmiotowej ustawy, który stanowi, że przedstawiciele podmiotów, o których mowa w ust. 2, realizują

procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Z kolei przytoczony wcześniej §10 Rozporządzenia dot. procedury Niebieskie Karty obliguje wszystkich realizatorów procedury Niebieskie Karty do dokumentowania wszelkich działań;

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli

1. Gmina Solec-Zdrój przyjęła Uchwałę Nr XVI/82/2012 Rady Gminy Solec-Zdrój z dnia 28 maja 2012 roku w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016. Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolerów. Realizowane w okresie objętym oceną działania wynikające z przyjętego Programu korelują z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.
2. Gmina Solec-Zdrój dysponuje Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, oraz Punktem Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem, z których w okresie objętym oceną korzystały osoby z rodzin dotkniętych przemocą;
3. Gmina w okresie objętym oceną prowadziła działania edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie świadomości rodzicielskiej rodziców wobec dzieci, jednakże z uwagi na fakt skierowania oferty do ogółu rodziców, nie zaś do zidentyfikowanej - na podstawie diagnozy - grupy rodzin potencjalnie zagrożonych przemocą należy uznać, że zadanie o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 przedmiotowej ustawy zostało zrealizowane częściowo;
4. Do dnia kontroli Gmina nie dysponowała wydzieloną infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. W okresie objętym oceną nie zachodziła konieczność kierowania do tego typu instytucji mieszkańców Gminy z uwagi na doświadczaną przemoc. Ustalono również, że w okresie poddanym kontroli nie prowadzono na terenie Gminy interwencji w trybie art. 12a skutkujących odebraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową;
5. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Uchwała Nr XVI/218/2010 Rady Gminy Solec-Zdrój z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Solec-Zdrój. Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa. Załącznik do uchwały w dużej mierze odzwierciedla zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i nie zawiera regulacji sprzecznych z przedmiotową ustawą;
6. Funkcjonujący w Gminie Solec-Zdrój Zespół Interdyscyplinarny spełnia wymogi art. 9a ust. 3-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
7. W badanym okresie posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się z zachowaniem częstotliwości wskazanej w art. 9a ust. 7 ustawy i charakteryzowały się wysoką frekwencją członków;
8. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych przed przystąpieniem do realizacji obowiązków wynikających z przedmiotowej ustawy, złożyli wymagane na podstawie art. 9c ust. 3 oświadczenia o zachowaniu poufności danych osobowych;
9. Zespół Interdyscyplinarny w badanym okresie realizował przypisane mu kompetencje wynikające z art. 9b ust. 2 pkt 1, 3-5. Zadanie polegające na realizacji działań w stosunku do rodzin zagrożonych przemocą (art. 9b ust. 2 pkt 2), z uwagi na brak diagnozy grup podwyższonego ryzyka w Gminie, w okresie objętym oceną było realizowane częściowo;

10. Sposób prowadzenia procedury Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Solec-Zdrój nie spełnia standardów określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. W czasie kontroli stwierdzono nieprawidłowości stanowiące naruszenie obowiązujących przepisów prawa, które mogą wpływać w istotny sposób na jakość świadczonej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

VII. Podstawa ustaleń kontroli

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Panią Justyną Gawior.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 18. grudnia 2016r.

Data podpisania protokołu

...27.12.2016r....

Ze strony kontrolującej:

Jurek Miodat
.....
Dorota Anus
.....
.....

Ze strony kontrolowanej:

WÓJT
mgr inż. Adam Patys

Zespół Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Małgorzata Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA